

महाराष्ट्र शासन

तंत्र शिक्षण विभागीय कार्यालय, पुणे

दूरध्वनी क्र. ०२०-२५६५६२३४/२५६५७१७६
Email ID : ropune@dtmaharashtra.gov.in

४१२-ई, शिवाजीनगर, पुणे - ४११ ०१६.

जावक क्रमांक : तंत्रशिक्षण/वि.वि.पदवी/शासकीय-अनुदानित संस्थाबदल२०२२-२३/२०२२/ 3592

दिनांक : २७.०७.२०२२

परिपत्रक :

27 JUL 2022

प्रति,
प्राचार्य,
सर्व शासकीय, शासकीय अनुदानित व
विद्यापीठ व्यवस्थापित आणि विद्यापीठ संस्था,
(अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र पदवी संस्था)
(स्वायत्त संस्था वगळून)

विषय : शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मधील शासकीय, शासन अनुदानित अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र व वास्तुशास्त्र इ. पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठ्यक्रम बदल, तसेच पहिल्या, दुस-या व तिस-या वर्षानंतर संस्था बदल करण्याबाबत...

- संदर्भ : १) मा. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांचे परिपत्रक जा.क्र. २/एनजीसी/वि.सं.ब./२०२२/७०२ दिनांक २१.०७.२०२२.
२) मा. संचालक, तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई यांचे पत्र जा.क्र. २/एनजीसी/वि.सं.ब./२०२२/७०४ दिनांक २१.०७.२०२२.

उपरोक्त विषयास अनुसरून, या विभागीय कार्यालयाच्या अधिपत्याखालील शासकीय, शासन अनुदानित व विद्यापीठ व्यवस्थापित आणि विद्यापीठ संस्था अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र व वास्तुशास्त्र इ. पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठ्यक्रम बदल, तसेच पहिल्या, दुस-या व तिस-या वर्षानंतर संस्था बदल करण्याची कार्यवाही उपरोक्त संदर्भीय पत्र क्रमांक २ नुसार सर्व संस्थाप्रमुखांनी करावयाची आहे.

सदरची कार्यवाही पूर्ण करण्याचा कालावधी संदर्भ क्रमांक २ मधील पत्रामध्ये दिलेला आहे. त्याचे तंतोतंत पालन करण्यात यावे.

जे विद्यार्थी विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थेत संस्था बदलीसाठी विनंती करतील अशा विद्यार्थ्यांना विनाअनुदानित संस्थेतील विद्यार्थ्यांसाठी संस्था बदलीचे निर्गमित केलेले संदर्भ क्रमांक १ मधील परिपत्रका अन्वये निर्धारित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार अर्ज करण्यास आपले स्तरावरून सूचित करावे.

संदर्भीय पत्रांना सर्व संस्थांनी त्यांचे संकेतस्थळावर प्रसिध्द करावे व सूचनाफलकावर प्रदर्शित करावे जेणेकरून इच्छुक पात्र विद्यार्थी पाठ्यक्रम / संस्थाबदलापासून वंचित राहणार नाहीत.

सोबत : संदर्भीय परिपत्रक व पत्राची प्रत.

(**डी. ड. व्यं. जाधव**)

सहसंचालक,
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय, पुणे

महाराष्ट्र शासन

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र. १९६७, मुंबई ४०० ००९.

दूरध्वनी क्र. ०२२-६८५९७४३६,

ई-मेल-desk3@dtmaharashtra.gov.in, वेबसाईट: <http://www.dtmaharashtra.gov.in>

क्र. २/एनजीसी/वि.सं.ब./२०२२/७०२

दिनांक : 21 JUL 2022

परिपत्रक

विषय : शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये विनाअनुदानित अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र व एचएमसीटी इ. पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठ्यक्रम / पाळी बदल, तसेच पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदल करण्याबाबत.....

संदर्भ : शासन अधिसूचना क्र. टीईएम-२०१६/प्र.क्र.४७३(भाग-३)/तांशि ४, दि. २४.०४.२०१७

या संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र व एचएमसीटी पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठ्यक्रम बदल, तसेच पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदल करण्यास संदर्भान अधिसूचनेतील नियम क्र. १६ अन्वये तरतूद करण्यात आलेली आहे. सदर नियमाची प्रत (मराठी व इंग्रजी मधील) सोबत माहितीसाठी जोडली असून त्यामध्ये पाठ्यक्रम बदल व संस्था बदलासाठीची प्रमुख पात्रता खालील प्रमाणे आहे.

अ.क्र.	वर्ष	विनंती	पात्रता
१	दुसरे वर्ष	अभियांत्रिकी पदवी पाठ्यक्रम / पाळी / संस्था बदल	प्रथम व द्वितीय सत्र उत्तीर्ण किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण, पाठ्यक्रम / पाळी / संस्था बदलीस विनंती केलेल्या शाखेत संबंधित संस्थेत रिक्त जागांची उपलब्धता, तसेच विद्यापीठ बदल होत असल्यास विद्यापीठाने निर्धारित केलेली पात्रता.
२	तिसरे वर्ष	संस्था बदल	प्रथम वर्ष उत्तीर्ण, द्वितीय वर्षाच्या परीक्षेमध्ये तृतीय व चतुर्थ सत्र उत्तीर्ण किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण, संस्था बदलीस विनंती केलेल्या संस्थेतील संबंधित वर्ग शाखेत रिक्त जागांची उपलब्धता व विद्यापीठ बदल होत असल्यास विद्यापीठाने निर्धारित केलेली पात्रता
३	चौथे वर्ष	संस्था बदल	प्रथम व द्वितीय वर्ष उत्तीर्ण, तृतीय वर्षाच्या परीक्षेमध्ये पाचवे व सहावे सत्र उत्तीर्ण किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयापैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण, पाठ्यक्रम / पाळी / संस्था बदलीस विनंती केलेल्या संस्थेतील संबंधित वर्ग शाखेत रिक्त जागांची उपलब्धता व विद्यापीठ बदल होत असल्यास विद्यापीठाने निर्धारित केलेली पात्रता

२. पाठ्यक्रम बदल व संस्था बदलासाठी नियमानुसार पात्र इच्छुक विद्यार्थ्यांनी त्यांचा अर्ज (अर्जाचा नमुना Annexure A ज्या शैक्षणिक संस्थेत पाठ्यक्रम बदल / संस्था बदल पाहिजे अशा शैक्षणिक संस्थेकडे खालील कागदपत्रांसह दि. ०१ सप्टेंबर, २०२२ किंवा थेट द्वितीय वर्ष अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र व एचएमसीटी अभ्यासक्रमाच्या रिक्त जागा जाहिर होणा-या दिनांकाच्या ७ दिवस अगोदर यापैकी जे आधी घडेल त्या दिनांकापर्यंत सादर करावा. सदर दिनांकानंतर तसेच अपुर्ण अर्ज किंवा आवश्यक प्रमाणपत्र / कागदपत्रांविना सादर केलेले अर्जाबाबत काहीही न कळविता असे अर्ज दफ्तरी दाखल तथा नस्तीबध्द करण्यात येतील याची नोंद घ्यावी.

क) संस्था बदलासाठीचा अर्ज (सोबत जोडलेल्या नमुन्यात)

ख) सध्या शिक्षण घेत असलेल्या संस्थेचे ना-हरकत प्रमाणपत्र

- ग) बदलीने प्रवेश देणा-या संस्थेचे ना-हरकत प्रमाणपत्र
- घ) ज्या वर्षासाठी (दुसरे, तिसरे, चौथे) संस्था बदलासाठी विनंती केली आहे, त्या वर्षापूर्वीच्या सर्व वर्गांच्या गुणपत्रिका
- ङ) संस्था बदलामुळे विद्यापीठ बदल असल्यास विद्यापीठ पात्रता प्रमाणपत्र.
- च) शिक्षणात खंड असल्यास ज्या शैक्षणिक संस्थेतील शैक्षणिक खंड आहे त्या संस्थेच्या प्राचार्यांनी दिलेले खंड प्रमाणपत्र (Gap Certificate) किंवा रु.१००/-च्या स्टॅप पेपरवर शिक्षणातील खंडाबाबत प्रतिज्ञापत्र.
- छ) प्रथम वर्ष किंवा थेट द्वितीय वर्ष प्रवेशाचे ॲलॉटमेंट लेटर (उपलब्ध असल्यास).
- ज) संस्था बदल करण्यासाठीचे कारण या पृष्ठार्थ पुरावे
३. संस्था बदलाकरीताच्या अर्जासोबत परिच्छेद क्रमांक २ (क ते ज) नमूद केलेले कागदपत्रासह परिपूर्ण अर्जाचा विचार करण्यात येईल. अपूर्ण अर्ज किंवा आवश्यक प्रमाणपत्र / कागदपत्रांविना सादर केलेले अर्जाबाबत काहीही न कळविता असे अर्ज दप्तरी दाखल तथा नस्तीबध्द करण्यात येतील याची नोंद घ्यावी.
४. विद्यार्थ्यांनी सध्या शिक्षण घेत असलेल्या शैक्षणिक संस्थेकडून फक्त ना-हरकत प्रमाणपत्र घ्यावे, लिट्हींग सर्टीफिकेट घेऊ नये, संस्था बदलाचे आदेश पारित झाल्यानंतरच लिट्हींग सर्टीफिकेट घेण्यात यावे.
५. प्रथम / द्वितीय वर्षात एकदा प्रवेश घेतलेला विद्यार्थी त्याच शैक्षणिक वर्षात इतर कोणतीही संस्था बदलून मागण्यास पात्र असणार नाही.
६. विना-अनुदानित संस्थेतील विद्यार्थ्यांना कोणत्याही परिस्थितीत शासकीय, शासन अनुदानित, विद्यापीठ विभाग किंवा विद्यापीठ संचालित शैक्षणिक संस्थेमध्ये संस्था बदल अनुज्ञेय नाही, तथापी शासकीय, शासन अनुदानित, विद्यापीठ विभाग किंवा विद्यापीठ संचालित शैक्षणिक संस्थेतील विद्यार्थ्यांना विना-अनुदानित शैक्षणिक संस्थेत संस्था बदल अनुज्ञेय आहे.
७. विद्यार्थ्यांना, कोणत्याही टप्प्यावर स्वायत्त संस्थांमध्ये बदलून जाता येणार नाही.
८. अधिसंख्य कोटयातील जागे अंतर्गत प्रवेशित विद्यार्थी (Admitted under Supernumerary Quota seats) पाठ्यक्रम किंवा संस्था बदलासाठी पात्र नाहीत.
९. संस्था बदलासाठीच्या प्रक्रियेपूर्वी विद्यापीठाचा किंवा संस्थेचा निकाल घोषित झाला नसेल तर, संबंधित विद्यार्थ्यांचा शाखा बदल, संस्था बदल इ. मागणीचा विचार करण्यात येणार नाही.
१०. संस्था बदल ज्या संस्थेत पाहिजे आहे त्याच संस्थेकडे विद्यार्थ्यांनी परिपूर्ण अर्ज जमा करावयाचा असून या कार्यालयाकडे किंवा सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांचेकडे विद्यार्थ्यांनी थेट अर्ज करू नये. या कार्यालयाकडे किंवा सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांचेकडे प्राप्त होणा-या थेट अर्जावर कोणतीही कार्यवाही होणार नाही याची कृपया नोंद घेण्यात यावी.
११. संस्था बदलासाठीचा अर्ज जमा केल्यानंतर सदर अर्जावरील पुढील कार्यवाही तथा पाठपुरावा संबंधित संस्थेकडून करण्यात येणार असल्याने विद्यार्थी व पालकांनी या कार्यालयास किंवा सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालये यांचेकडे व्यक्तीशः भेट देऊ नये.
१२. विद्यार्थ्यांनी संस्था बदलासाठीच्या विनंती अर्जात त्यांचा ई-मेल आयडी व मोबाईल क्रमांक नमूद करावा, जेणेकरून त्यांचे अर्जाच्या अनुषंगाने अधिकची माहिती आवश्यक असल्यास ती तात्काळ उपलब्ध करून घेणे शक्य होईल. तसेच त्यांची विनंती मान्य झाल्यास मान्यतेचे आदेश त्यांना ई-मेल द्वारे पाठविणे शक्य होईल.
१३. पाठ्यक्रम, संस्था व विद्यापीठ स्थलांतरण विद्यार्थ्यांच्या विनंतीनुसार केल्यामुळे होणा-या कोणत्याही शैक्षणिक परिणामास विद्यार्थी स्वतः जबाबदार राहिल.
१४. सध्या शिक्षण घेत असलेल्या संस्थेकडून मुळ प्रमाणपत्र घेण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यार्थी तथा त्याच्या पालकाची राहिल.

१५. संस्था स्थलांतरणामुळे पूर्वीच्या संस्थेतील फी परतावा किंवा अदा करावयाची असल्यास तसेच स्थलांतरणाच्या संस्थेत फी अदा करण्याची जबाबदारी संबंधित विद्यार्थी तथा त्याच्या पालकाची राहिल.
१६. एमबीए, एमसीए, पीजीडीएम, एमई/एमटेक, एम.फार्म, एम.आर्च, एम.एचएमसीटी इ. पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमास नियमानुसार संस्था बदल अनुज्ञेय नाही. यास्तव सदर अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांनी संस्था बदलासाठी अर्ज करू नये.

(डॉ.अभय वाघ)

संचालक, तंत्र शिक्षण, म. रा. मुंबई

प्रत : मा. सचिव, राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्ष, महाराष्ट्र राज्य, ८ वा मजला, न्यू एक्सेलसिएर बिल्डींग, ए के नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९ यांना माहितीसाठी सादर

प्रत : माहिती व आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी अग्रेषित :-

१. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालय, मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती व नागपूर
त्यांना कळविण्यात येते की, सदर परिपत्रक त्यांचे कार्यक्षेत्रातील सर्व अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थाना अग्रेषित करून संस्थेच्या संकेतस्थळी व सूचना फलकावर प्रसिध्द करण्यास कळविण्यात यावे.
२. प्राचार्य, सर्व अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र, एचएमसीटी पदवी महाविद्यालये, महाराष्ट्र राज्य.
त्यांना कळविण्यात येते की, सदर परिपत्रक संस्थेच्या संकेतस्थळी व सूचना फलकावर प्रसिध्द करून पुढील उचित कार्यवाही कालमर्यादेत करण्यात यावी.
३. मा. कुलसचिव, सर्व अकृषी विद्यापीठे, महाराष्ट्र राज्य (पात्रता शाखा)
४. कार्यासन क्रमांक ३, मुख्य कार्यालय, मुंबई
५. कार्यासन क्रमांक २, निवड नस्तीस.

ANNEXURE - A

APPLICATION FOR CHANGE OF COURSE OR INSTITUTION AFTER I, II OR III YEAR

1. Name of the Student (In Full) :
2. Application ID :
3. Academic year of Admission in the present Institute :
4. Whether Admission is under Supernumerary quota (Y/N) :
5. Address for correspondence with Pin code & Telephone Nos. (if any) :
6. Name of Parent Institute / Present Institute with DTE Code : DTE CODE _____ Name _____
7. Course of Study Details : Year / Semester _____ Branch _____ Choice Code _____

8.. Details of the Result of last exam.

Branch / Faculty	Year / Semester	Year of Passing	Summer / Winter	No. of attempt	Percentage	University
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7

9. Details of backlog subjects (if any) :
10. Name and DTE code of aspiring institute where admission by transfer is sought : DTE CODE _____ Name _____
11. Branch & Year / Semester and university in which admission by transfer is sought : Branch / Course _____ Year / Semester _____ Choice Code _____ University _____
12. Reasons for change of Institute/ change of branch and University : _____
_____
_____

I the undersigned state that the information stated above is true to my knowledge and belief. I am fully aware that transfer / change of institute / branch is not a right and it is up to the authority to decide my case on the basis of merit.

Date : / /202

Signature of Student

Name and DTE code of the Parent Institute / Present Institute: _____

No _____

No Objection Certificate

Date :- / /202

Certified that information furnished by applicant (Name) _____ is verified from the record. His / Her admission was not under supernumerary quota / TFWS category. This institute has no objection for his / her transfer from this college / institute.

Seal of College / Institute

Signature of Principal

Name and DTE code of the Aspiring Institute: _____

No _____

No Objection Certificate

Date :- / /202

This institute has no objection & agrees to admit the above candidate Shri / Kum. _____ to the branch _____ to Year / Semester _____. After admitting all the internal students and ex-students and exhausting the claims of change of branch of internal candidates, the vacancies in year and course _____ are _____ (Nos.) I have ascertained the eligibility of the candidate for the above mentioned admission.

Seal of College / Institute

Signature of the Principal

Note: Institute's NOC can be issued on the letter head of the College / Institute separately if desired so by Director / Principal.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ३, अंक ४४(५)

सोमवार एप्रिल २४, २०१७/वैशाख ४, शके १९३९

[पृष्ठे ३६, किंमत : रुपये ९.००]

असाधारण क्रमांक १०४

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल चांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय,

मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २४ एप्रिल २०१७

अधिसूचना

महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५.

क्रमांक टीईएम. २०१६/सीआर ४७३ (भाग -३)/टीई-४.-महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ (सन २०१५ चा महाराष्ट्र अधिनियम २८) च्या कलम २३ द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, शासन अधिसूचना उच्च व तंत्रशिक्षण, क्रमांक टीईएम. २०१५/सीआर ५३६/टीई. ४, दिनांक ११ मार्च २०१६ अभिक्रमित करून, महाराष्ट्र शासन याद्वारे पूर्णवेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रथम वर्ष व थेट द्वितीय वर्षांना (अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र आणि हॉटेल व्यवस्थापन व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान) घावयाचे प्रवेश विनियमित करण्यासाठी पुढील नियम करित आते:—

१. संक्षिप्त नाव व प्रारंभ.—

(१) या नियमांना, महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (पूर्ण वेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रवेशाचे विनियमन), नियम, २०१७ असे म्हणतात.

(२) ते दिनांक २४ एप्रिल २०१७ पासून अंमलात येतील.

२. व्याख्या.— (१) या नियमांमध्ये, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अर्थात नसले तर,—

(क) “अधिनियम” याचा अर्थ, महाराष्ट्र विनाअनुदानित खाजगी व्यावसायिक शैक्षणिक संस्था (प्रवेश व शुल्क यांचे विनियमन) अधिनियम, २०१५ (सन २०१५ चा महा. २८), असा आहे ;

(ख) “प्रवेश उपस्थिती केंद्र” याचा अर्थ, जेथे उमेदवार प्रवेशावावतचौ कागदपत्रे सादर करून आणि शुल्काचा भरणा करून प्रवेश निश्चित करण्यासाठी उपस्थित राहिल असे केंद्र असा आहे ;

(३) कांणतीही संस्था, ज्यांच्याकडे उमेदवारांनी त्यांची प्रमाणपत्रे, पदविका/पदवी, व इतर कागदपत्रे त्या संस्थेमध्ये प्रवेशासाठी जमा केलेली असतील, व जर उमेदवार अशा संस्थेमध्ये अभ्यासक्रम पुढे चालू ठेवण्यासाठी किंवा त्या संस्थेतील सुविधा घेण्यासाठी इच्छुक नसतील अशा प्रसंगी जमा करण्यात आलेली प्रमाणपत्रे, पदविका/पदवी, व इतर कागदपत्रे उमेदवारास परत करण्यास कोणत्याही प्रकारे विरोध करणार नाहीत किंवा त्यासाठी अशा अभ्यासक्रमाचे किंवा इतर कोणतेही शुल्क अदा करण्यासाठी त्याच्यावर दबाव टाकणार नाहीत.

१६. पहिल्या, दुस-या किंवा तिस-वा वर्षांनंतर पाठ्यक्रम किंवा संस्था बदलणे,—

(१) प्रथम वर्षांचा अभ्यासक्रम यशस्वीपणे पूर्ण केल्यानंतर म्हणजेच प्रथम व द्वितीय सत्र उत्तीर्ण असलेले किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक विषयांपैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण असलेले, पाठ्यक्रम किंवा पाठ्य बदलण्याची विनंती करणा-या उमेदवाराला, जागांच्या उपलब्धतेच्या अधीन राहून त्याच संस्थेत तसे बदल करण्याची मुभा देण्यात येईल आणि हे बदल प्रथम वर्षांच्या/प्रथम व द्वितीय सत्रांच्या एकत्रित गुणांच्या आधारे करण्यात येतील. उमेदवार जो पाठ्यक्रम बदलून घेणार आहे त्या पाठ्यक्रमासाठी संबंधित विद्यापीठाने निर्धारित केल्याप्रमाणे उमेदवारांच्या पात्रतेची सुनिश्चिती करण्याची जबाबदारीसंबंधित संस्थेच्या प्राचार्यांची असेल.

(२) उमेदवारांचा एक/दोन/तीन वर्षांनंतर पाठ्यक्रम आणि/किंवा संस्था बदल खालील प्रमाणे करण्यात येतील,—

(क) प्रथम/द्वितीय वर्षांत एकदा प्रवेश घेतलेला उमेदवार त्याच शैक्षणिक वर्षात इतर कोणतीही संस्था बदलून मागण्यास पात्र असणार नाही ;

(ख) प्रथम वर्षांच्या परीक्षेमध्ये (प्रथम व द्वितीय या दोन्ही सत्रांच्या)/द्वितीय वर्षांच्या परीक्षेमध्ये (तृतीय व चतुर्थ सत्रांच्या)/तृतीय वर्षांच्या (पाचव्या व सहाव्या सत्रांच्या) सर्व विषयांमध्ये उत्तीर्ण असणारा किंवा उत्तीर्ण होण्यासाठी आवश्यक असलेल्या विषयांपैकी एका विषयात अनुत्तीर्ण असलेला उमेदवार तसेच द्वितीय वर्षांतील बदलासाठी प्रथम वर्षांत उत्तीर्ण व तृतीय वर्षांतील बदलासाठी प्रथम व द्वितीय वर्षांत उत्तीर्ण उमेदवारास संस्था किंवा पाठ्यक्रम बदलून घेण्यास पात्र असेल ;

(ग) विना-अनुदानित संस्थेतील विद्यार्थ्यांना कोणत्याही परिस्थितीत शासकीय, शासकीय अनुदानित, विद्यापीठ विभाग, किंवा विद्यापीठ संचालित संस्था, कोणत्याही टप्प्यावर बदलून घेता येणार नाही. तथापि शासकीय, शासकीय अनुदानित, विद्यापीठ विभाग, किंवा विद्यापीठ संचालित संस्थेतील उमेदवाराला विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थेमध्ये बदल करून देण्याची मागणी करता येईल ;

(घ) विद्यार्थ्यांना, कोणत्याही टप्प्यावर स्वायत्त संस्थांमध्ये बदलून जाता येणार नाही ;

(ड) विनाअनुदानित संस्थांमध्ये बदलून जाणे :- विनाअनुदानित संस्थांचे प्राचार्य हे, तंत्र शिक्षण संचालनालयाच्या पूर्व मान्यतेने, संस्थेचे ना-हरक्त प्रमाणपत्र, विद्यापीठाचे विद्यापीठ पात्रता प्रमाणपत्र व रिक्त जागांबाबतची स्थिती सादर केल्यावर, बदल करून घेण्याच्या मागणीसाठी इतर संस्थामधील उमेदवारांचा विचार करतील. उमेदवार जो पाठ्यक्रम बदलून घेत आहे, त्या पाठ्यक्रमासाठी संबंधित विद्यापीठाने निर्धारित केल्याप्रमाणे उमेदवारांच्या पात्रतेची सुनिश्चिती संस्थेचे प्राचार्य किंवा संचालक करतील.

(च) संस्थेच्या प्राचार्यांच्या शिफारशी शिवाय तंत्र शिक्षण संचालनालयाकडून कोणताही अर्ज दाखल करून घेतला जाणार नाही ;

(छ) जर बदल करून घेण्याच्या प्रक्रियेपूर्वी विद्यापीठाचा किंवा संस्थेचा निकाल घोषित झाला नसेल तर, त्या विद्यापीठाचे/संस्थेचे उमेदवार बदल करून घेण्याबाबतच्या मागणीपासून वंचित राहतील.

(३) अधिसूचनेच्या कोट्यातील जागे अंतर्गत प्रवेश देण्यात आलेले उमेदवार हे पाठ्यक्रम किंवा संस्था बदलण्यासाठी पात्र असणार नाहीत.

(४) या अधिसूचनेच्या अंतर्गत समाविष्ट नसलेल्या व्यावसायिक शैक्षणिक शिक्षण संस्थामधील उमेदवार, या अधिसूचने अंतर्गत समाविष्ट विना अनुदानित खाजगी व्यावसायिक शिक्षण संस्थेमध्ये संस्था व अभ्यासक्रम बदलासाठी, अधिसूचनेच्या कलम ३(१) मधील पात्रतेच्या अटी, शर्ती व निकष आणि वरील (२) मधील नियमांच्या पूर्ततेच्या अधीन राहून पात्र असतील.

(५) वरील प्रमाणे केलेले सर्व शाखा बदल व संस्था बदल तंत्र शिक्षण संचालनालय, प्रवेश नियामक प्राधिकरणास कळविले.

(b) After receiving duly signed admission cancellation request letter from the Candidate as per schedule published by the Competent Authority, the institution shall cancel the admission immediately and generate online acknowledgement of cancellation of admission through institution login and issue a signed copy to the Candidate.

(c) The refund of fees on or before cut-off date of the admissions declared by the Competent Authority, shall be made within two days i.e. total fee minus the processing charges of Rs.1,000 or refund rule shall be as per the guidelines of the appropriate authorities or the State Government, as the case may be.

(d) If the admission is cancelled after the cut-off date of the admission declared by the Competent Authority, there shall be no refund except the Security Deposit and Caution Money Deposit.

(e) No institution, who has in its possession or custody, of any document in the form of certificates of degree, diploma or any other award or other document deposited with it by a person for the purpose of seeking admission in such institution, shall refuse to return such degree, certificate award or other document with a view to induce or compel such person to pay any fee or fees in respect of any course or program of study which such person does not intend to pursue or avail any facility in such institution.

16. *Change of Course or Institution after First, Second or Third year.*— (1) The Candidate seeking for a change in course or shift after successfully completing the First Year of studies or both first and second semester examination in full or failed in one of the heads of passing will be allowed to do so in the same institution subject to the availability of seats and changes will be carried out based on the marks of First Year or First and Second Semester together. The Principal shall be responsible for ascertaining the eligibility of the Candidates as laid down by the concerned University for the course to which the Candidate is being transferred ;

(2) Transfer of Candidates (Course and/or Institution) after one/two/three year shall be made in the following manner : —

(a) The Candidate once admitted in first or second year shall not be eligible for transfer to any other institution during the same academic year;

(b) The Candidate passing the first year (both first and second semester) or second year (both third and fourth semester) or third year (both fifth and sixth semester) examinations in full or failed in one of the heads of passing are considered as eligible for transfer of Institution or course, provided that for transfer after second year the candidate should have passed the first year, and for transfer after third year the candidate should have passed first and second year;

(c) There shall be no transfer of students at any stage in any case from Unaided Institutions to Government or Government Aided, University Departments, University Managed Institutions. However, the Candidate from Government or Government Aided, University Departments, University Managed Institution may seek transfer to Unaided Educational Institution;

(d) There shall be no transfer of students at any stage to Autonomous Institutions;

(e) *Transfer to Unaided Institutions.*— The Principals of Unaided institutions shall consider the Candidates from other institutions for transfer with prior approval from the Directorate of Technical Education on submission of No Objection Certificate (NOC) from institution, Eligibility Certificate from University and Vacancy position. The Principal or Director shall ascertain the eligibility of Candidates as laid down by the concerned University for the course to which the Candidate is being transferred ;

(f) No application without recommendation of the Principal of Institution shall be entertained by the Directorate of Technical Education ;

(g) If the result of the University or Institution is not declared before the process of transfer, Candidates of that University or institution will lose claim on transfer ;

(3) The Candidates admitted under Supernumerary Quota seats are not eligible for change of Course or Institution;

(4) The candidates from the professional educational institutions which are outside the purview of the act shall be eligible for transfer to the unaided private professional educational institutions subject to the fulfilment of eligibility criterion and requirements stipulated under the provisions of sub section (1) of section 3 of the Act and the fulfilment of the conditions stated in sub-rule (2).

(5) List of all such transfers shall be communicated by the Directorate of Technical Education to the office of the Admissions Regulating Authority for final approval.

Schedule-1

(For First Year Admission)

(See rule 6 and 7)

A. Allocation of seats within Sanctioned Intake

Sr. No.	Type of Institution	No. of Seats- as % of Sanctioned Intake			
		CAP Seats			Institutional Quota (including 5% Quota for NRI, if applicable)
		Maharashtra State (M.S.) Candidates	Minority Quota	All India Seats	
1	Unaided Private Professional Educational Institutions (excluding minority institutions)	Autonomous - 65% (State Level) Non- Autonomous- 45.5 % for HU, 19.5 % for OHU	Nil	15%	20%
2	Unaided Minority Educational Institutions	Autonomous* 100% of M.S. Seats§ (State Level) Non- Autonomous*- 70 % of M.S. Seats§ for HU, 30 % of M.S. Seats§ OHU	Minimum 51%@	15% of Seats under CAP #	20%

CAP Seats = Sanctioned Intake - Institutional Quota

CAP seats excluding Minority Quota

§ M.S. Seats = CAP Seats - (All India Seats + Minority Quota)

%- Percentage

* The seats excluding the Minority Quota and the Institutional Quota shall be filled in the stipulated percentage from the Maharashtra Candidature Candidate and All India Candidature Candidate.

@These are the minimum percentage of seats to be filled in the Minority Institution through CAP, this may be extended up to 100%. However, before commencement of the CAP, such Institution shall declare and inform to the Competent Authority, the maximum percentage of minority quota to be filled in their institution. The Institutional quota for Architecture and Pharmacy includes 5% quota for NRI and in case the seats remain unfilled then they shall be allotted to the candidates with All India Candidature.

B. Allocation of Supernumerary Seats

(1) Jammu and Kashmir Migrant Candidates seats to be filled by the Competent Authority. The number of seats for this quota shall be as per the policy of the Government.

महाराष्ट्र शासन

तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र.१९६७, मुंबई ४०० ००९.

दूरध्वनी क्र.०२२-६८५९७४३६,

ई-मेल-desk3@dtmaharashtra.gov.in, वेबसाईट: <http://www.dtmaharashtra.gov.in>

स्वायत्तशासनात्मक महाराष्ट्र

अतितात्काळ / कालमर्यादीत

क्र. २/एनजीसी/शा.वि.सं.ब./२०२२/८००४

दिनांक 21 JUL 2022

प्रति,
प्राचार्य,
सर्व शासकीय, शासकीय अनुदानित व
विद्यापीठ व्यवस्थापित आणि विद्यापीठ संस्था,
(अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र पदवी संस्था)
(स्वायत्त संस्था वगळून)

विषय : शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ मध्ये शासकीय व शासन अनुदानित अभियांत्रिकी, औषधनिर्माणशास्त्र व वास्तुशास्त्र इ. पदवी अभ्यासक्रमाच्या संस्थेतील विद्यार्थ्यांचे पहिल्या वर्षानंतर पाठयक्रम बदल, तसेच पहिल्या, दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदल करण्याबाबत...

- संदर्भ : १) शासन अधिसूचना क्रमांक संकीर्ण २०१९/प्र.क्र. ३६८/तांशि ४, दि. ०९ जुलै, २०२०
२) शासन अधिसूचना क्र. टीईएम-२०१९/प्र.क्र. ३९/तांशि ४, दि. ०४ जून, २०१९
३) शासन अधिसूचना क्र. टीईएम-२०१८/सी.आर.२६/टीई-४, दि. ०५.०६.२०१८
४) शासन अधिसूचना क्र. टीईएम-२०१६/प्र.क्र.४७३(भाग-३)/तांशि ४, दि. २४.०४.२०१७
५) अभातंशिप, नवी दिल्ली यांचे संकेतस्थळावर प्रसिध्द केलेले सुधारीत ॲकेडेमिक कॅलेंडर २०२२-२३
६) या संचालनालयाचे परिपत्रक क्र. २/एनजीसी/वि.सं.ब./२०२१/७०२, दि. २९ जुलै २०२२

अखिल भारतीय तंत्र शिक्षण परिषद, नवी दिल्ली यांनी संदर्भ क्रमांक ५ नुसार सुचित केल्यानुसार विद्यमान विद्यार्थ्यांसाठी शै.व. २०२२-२३ चे शैक्षणिक सत्र दि.१५.०९.२०२२ पासून सुरु करावयाचे आहे. संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील पुर्णवेळ व्यावसायिक पदवीपूर्व तांत्रिक पाठ्यक्रमांच्या प्रथम वर्ष व थेट द्वितीय वर्षाचे (अभियांत्रिकी व तंत्रज्ञान, औषधनिर्माणशास्त्र, वास्तुशास्त्र, आणि हॉटेल मॅनेजमेंट व खाद्यपेय व्यवस्था तंत्रज्ञान) नियम संदर्भ क्रमांक ४ अन्वये प्रसिध्द करण्यात आले आहेत. दरम्यान संदर्भ क्रमांक १ ते ३ अन्वये यामध्ये सुधारणा केलेली आहे, परंतु "विद्यार्थी स्थानांतरण" संदर्भातील दि.२४.०४.२०१७ च्या अधिसूचनेतील नियम क्र.१६ मध्ये कोणताही बदल केलेला नाही. सबब सदर नियमाच्या आधारे शासकीय व शासन अनुदानित अभियांत्रिकी / औषधनिर्माणशास्त्र / वास्तुशास्त्र या पदवी अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांच्या संस्था बदल, शाखा बदल इ. बाबत खालील प्रमाणे कार्यवाही करण्याचे निर्देश देण्यात येत आहेत.

१. प्रथम वर्षाचा अभ्यासक्रम यशस्वीपणे पूर्ण केल्यानंतर, पाठयक्रम किंवा पाळी बदलण्याची विनंती करणाऱ्या इच्छुक विद्यार्थ्यांना जागांच्या उपलब्धतेच्या अधीन राहून त्याच संस्थेत तसे बदल करण्याची तरतूद असून सदर बदल प्रथम वर्षाच्या किंवा प्रथम व द्वितीय सत्रांच्या एकत्रित गुणांच्या आधारे करावयाचे आहेत. तरी, आपल्या संस्थेतील ज्या विद्यार्थ्यांनी प्रथम वर्षानंतर पाठयक्रम / पाळी बदलाकरीता अर्ज / विनंती केली आहे, अशा विद्यार्थ्यांना जागांच्या उपलब्धतेनुसार प्रथम वर्षातील गुणवत्तेच्या आधारे प्राधान्य निश्चित करून आपले स्तरावरून (संस्था स्तरावरून) नियमाचे काटेकोरपणे पालन करून मान्यतेची कार्यवाही दि. ०५.०९.२०२२ पर्यंत करावी.
२. एका शासकीय, शासन अनुदानित व विद्यापीठ संचलित महाविद्यालयातून दुसऱ्या शासकीय, शासन अनुदानित व विद्यापीठ संचलित महाविद्यालयामध्ये पहिल्या, द्वितीय व तिसऱ्या वर्षानंतर संस्था बदलाची तरतूद करण्यात आलेली आहे. म्हणून आपल्या महाविद्यालयातील जे विद्यार्थी इतर शासकीय व शासन अनुदानित संस्थेत (स्वायत्त संस्था

वगळून) बदलीसाठी इच्छुक आहेत, अशा विद्यार्थ्यांना संदर्भ क्रमांक ३ मधील बदलीबाबतचे नियम निदर्शनास आणून द्यावेत. आपल्या संस्थेतील जे विद्यार्थी इतर शासकीय व शासकीय अनुदानित संस्थेत बदलीसाठी आपणाकडे अर्ज करतील अशा सर्व विद्यार्थ्यांची बदली बाबत त्यांनी दिलेली कारणे नमूद करून विद्यार्थ्यांची नांवे गुणानुक्रमाने एकत्रितरित्या सोबत जोडलेल्या "Annexure B" मध्ये Microsoft Excel sheet मध्ये भरून समर्पक कारणे व विद्यार्थ्यांचे दोन्ही अभ्यासक्रमाचे Choice Code No. भरून आपल्या शिफारशी दिनांक ०६.०९.२०२२ पूर्वी या संचालनालयास सादर करण्यांत याव्यात. तसेच desk2@dtmaharashtra.gov.in या ई-मेल वर सादर माहितीची Soft copy सुध्दा उपलब्ध करून द्यावी. येथे असेही सुचित करण्यात येते की, आपल्या संस्थेत / विद्यापीठामध्ये परीक्षेचे निकाल गुणांऐवजी ग्रेड पॉईंटमध्ये देण्याची पध्दत असल्यास सादर ग्रेड पॉईंटचे संपूर्ण गुणांमध्ये अथवा टक्क्यांमध्ये रूपांतरित (कनव्हर्ट) करून गुण/टक्के नमूद करावेत.

३. अ.क्र. २ नुसार विद्यार्थ्यांचे संस्था बदलाचे प्रस्ताव सादर करतांना या पत्रासोबतच्या "Annexure A" च्या नमुन्यात विद्यार्थ्यांचा विनंती अर्ज, गुणपत्रिकांची साक्षात्कीत प्रत, विद्यापीठ बदल असल्यास संबंधित विद्यापीठ पात्रता प्रमाणपत्र, शिक्षणात खंड असल्यास त्याबाबत प्राचार्यांचे प्रमाणपत्र किंवा रु. १००/- च्या स्टॅम्प पेपरवर प्रतिज्ञापत्र, प्रथम वर्ष किंवा द्वितीय वर्ष प्रवेशाचे ॲलॉटमेंट लेटर (उपलब्ध असल्यास) व संस्था बदलीच्या कारणाच्या पुष्टरूप पुरावे, इ. दस्तावेजाची आपले स्तरावरून पडताळणी करून या संचालनालयास सादर करण्यात यावेत. तसेच सादर कागदपत्रांची प्रत desk2@dtmaharashtra.gov.in या ई-मेल सुध्दा पाठविण्यात यावी.
४. विद्यार्थ्यांना, कोणत्याही टप्प्यावर स्वायत्त संस्थांमध्ये संस्थाबदल अनुज्ञेय नाही अशी स्पष्ट तरतूद संदर्भ क्रमांक ४ अन्वये निर्धारित केलेल्या नियमात असल्याची बाब संबंधित विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणावी व असे अर्ज आपल्या स्तरावरून निकाली काढण्यात यावेत.
५. बदली मागितलेल्या विद्यार्थ्यांस या संचालनालयाचे आदेश प्राप्त झाल्यानंतरच लिव्हिंग सर्टीफिकेट द्यावे व कोणत्याही परिस्थितीत तत्पुर्वी ते देण्यात येवू नये. तसेच संबंधित विद्यार्थ्यांच्या संस्था बदलीसाठी केवळ ना-हरकत प्रमाणपत्र निर्गमित केल्याच्या कारणास्तव त्यांचे संस्थेतील प्रवेश रद्द करू नये. तसेच संस्थेतील सर्व बदली इच्छुक विद्यार्थ्यांची गुणवत्तेच्याक्रमाने यादी तयार करतांना सादरहू विद्यार्थ्यांच्या प्रवेशाचा प्रकार सुपरन्युमरी कोटयातील आहे किंवा कसे? याच्या तपशीलासह व आपल्या शिफारशीसह या कार्यालयास सादर करावी व या संदर्भात कोणत्याही विद्यार्थी व पालकांस या प्रकरणी संचालनालयास संपर्क साधण्यास सूचित करू नये.
६. जे विद्यार्थी विनाअनुदानित शैक्षणिक संस्थेत संस्था बदलीसाठी विनंती करतील अशा विद्यार्थ्यांना विनाअनुदानित संस्थेतील विद्यार्थ्यांसाठी संस्था बदलीचे निर्गमित केलेले परिपत्रक क्रमांक क्र.२/एनजीसी/वि.सं.ब./२०२२/७०३, दि.२१/०७/२०२२ अन्वये निर्धारित केलेल्या कार्यपध्दतीनुसार अर्ज करण्यास आपले स्तरावरून सूचित करावे.

येथे असेही नमूद करण्यात येते की, समर्पक कारणे व आपल्या ना-हरकत प्रमाणपत्राशिवाय विद्यार्थ्यांच्या अर्जावर कोणतीही कार्यवाही करण्यांत येणार नाही. तसेच द्वितीय वर्षाची अभ्यासक्रमनिहाय रिक्त जागांची माहिती सोबतच्या "Annexure C" मध्ये सादर करावी. विद्यार्थी ज्या संस्थेत व अभ्यासक्रमात शिकत आहे व ज्या संस्थेत बदली मागितलेली आहे, त्या संस्थेच्या नांवासमोर इन्स्टीटयुट कोड, अभ्यासक्रमाचे नांव व कोर्स कोड नमूद करण्यांत यावा. तसेच याबाबतची माहिती आपल्या शिफारशीसह निश्चितपणे दि.०६.०९.२०२२ पर्यंत या संचालनालयास प्राप्त होईल अशा बेताने पाठवावी, तदनंतर आलेली प्रकरणे व माहितीचा विचार करण्यात येणार नाही अशी प्रकरणे दप्तरी दाखल केली जातील याची नोंद घ्यावी.

(डॉ. अभय वाघ)

संचालक,

तंत्र शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

प्रत,

१. मा. सचिव, राज्य सामायिक प्रवेश परीक्षा कक्ष, महाराष्ट्र राज्य, ८वा मजला, न्यू एक्सेलसिएर बिल्डींग, ए के नायक मार्ग, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९ यांना माहितीसाठी सादर
२. सहसंचालक, तंत्र शिक्षण, विभागीय कार्यालय, मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती व नागपूर यांना माहिती व उचित कार्यवाहीसाठी अग्रेषित

Annexure B

Statement showing the list of candidates applied for change of Institute & Branch for Second / Third / Final year for A.Y. 2022-23

Sr. No.	Name of the Students	Application ID	Name of Current Institute	Year and Course Name (e.g. 2nd/ 3rd year... Engg./Tech)	Choice Code No.	Whether Admission is under Supernumerary quota (Y/N)	Total Marks obtained (Out of / CGPA)	% of Marks	Preference wise Institute Name	Institute Code	Year and Course Name (e.g. 2nd / 3rd year .... Engg./ Tech)	Choice Code No.	Reasons for Transfer	Remarks (Institute)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Seal of College / Institute												Signature of Principal		

Name of the Institute :

Statment C

DTE Code :-

Statements Showing Vacancy Position for A.Y. 2022-23

Sr. No.	Name of Branch	Year	Sanctioned Intake 2020-21 or respective year of 1st year Admisson	Students admitted A.Y. 2020-21 (as per Col. 4)	Vacancy [Col. 4-5]	Admission cancelled during A.Y. 2020-21	Sudents admitted to the course due to Change of branch at Institute level	Sudents shifted to other course due to Change of branch at Institute level	Net Vacancy available [Col. (6+7+9)- (8)]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		Second							
		Third					---	---	
		Final					---	---	

Seal of College / Institute

Signature of Principal